

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel
عدالة المركز القانوني لحقوق الأقليات العربية في إسرائيل
עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

2 במאי, 2005

לכבוד
מר ערן שנדר
פרקליט המדינה
משרד המשפטים
רח' סלאח אל-דין 29
ירושלים

שלום רב,

הנדון: ערר על סגירת תיק מח"ש 3564/03

1. גב' מראם ג'באלי (בשם בן זוגה המנוח מורסי ג'באלי)
2. מר שיהאב ג'אבר

בהתאם לסעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב – 1982, מוגש בזאת בשם מרשיי שבנדון¹ כתב ערר על החלטת מח"ש מיום 6/03/05 לסגור את תיק החקירה נגד השוטרים, בעילת "העדר אשמה", כדלקמן:

הקדמה:

1. עניינו של ערר זה הנו החלטת מח"ש לסגור תיק החקירה נגד 3 שוטרים אשר ביום 22/07/03 ירו למוות במנוח מורסי ג'באלי, ופצעו את חברו שיהאב ג'אבר. המנוח וחברו יצאו מבית קפה הנמצא בקצה העיר כשפניהם מיועדות לבתיהם בעיר. שיהאב ג'אבר, אשר נהג ברכב טנדר מסוג סובארו, נכנס בטעות לכביש ומצא עצמו נוסע בניגוד לכיוון התנועה. משגילה את טעותו נכנס לנתיב צדדי והחל לעשות פרסה לכיוון הנכון של העיר. בעודו עושה פרסה נעמד מולו ג'יפ משטרתי, ממנו ירדו שלושה אנשי ביטחון והחלו לירות לעבר הרכב בו נסע המנוח וחברו. כתוצאה מהירי נהרג מורסי ג'באלי ונפצע שיהאב ג'אבר מקליע שחדר לכתפו הימנית.
2. בפני מח"ש העידו עדי ראייה רבים אשר צפו באירוע בזמן אמת מקרבת מקום. עדים מסרו לחוקרי מח"ש כי הם ראו במו עיניהם את אירוע הירי אשר אך כמה שניות ספורות ובסופו קיפח המנוח את חייו ונפצע שיהאב ג'אבר בכתפו. עדים אלה חזרו ואמרו בפני חוקרי מח"ש כי קודם לירי הם לא שמעו אף כריזה מהמשטרה או קריאה לרכב לעצור. יריות באוויר לדבריהם לא היו וכל אשר שמעו וראו, יריות מכוונות הישר לרכב

¹ להלן: העוררים

הסובארו בו נסעו המנוח וחברו. שיהאב ג'אבר אשר נפצע מהיריות מעיד אף הוא כי המפגש הראשון שלו עם השוטרים היה כאשר הרגיש במטח היריות לעבר מכוניתו ובפציעתו של המנוח שישב לידו ושניות לאחר מכן הרגשתו בקליע שחדר לכתפו.

3. השוטרים מצדם טענו, כי האירוע היה קצר מאוד ולא ארך מעבר לשניות. חרף זאת הם הספיקו באותו זמן קצר לטענתם, להפעיל כמה פעמים מערכת כריזה, לירות באוויר, לצעוק ואף לדעת אחד מהם, להפעיל סירנה. כריזה, סרינה, יריות באוויר שאיש מבין העדים לא שמע ולא הבחין. ורק הם – השוטרים – שמעו זאת.

4. השוטרים החשודים מודים בריש גלי, כי הם ירו חרף העובדה כי סכנה לחייהם לא נשקפה. לדבריהם תיאור הרכב שבו נסע המנוח וחברו תאם תיאור רכב אחר לגביו היתה התרעה ביטחונית, דבר אשר נטע בלבם את החשש שמא מדובר במפגע שחדר לארץ, ומכאן כווננו את נשקם לעבר המכונית והרגו את אחד מנוסעיה.

5. טענה אחרת טענו שלושת השוטרים החשודים שהירי כוון תחילה לגלגלי הרכב. לעומת זאת, ממצאי זירת האירוע מוכיחים, כי רק שני חורים נמצאו בכיוון הגלגלים לעומת למעלה מעשרה חורי חדירת קליעים שנמצאו בחלון הסמוך לראשו של המנוח ושל חברו שנהג ברכב. חוות הדעת הפתולוגית של גופתו של המנוח מראה, כי לפחות 9 קליעים חדרו לגופו בכללם קליע אחד בראש שגרם למותו.

6. חרף אי הדיוקים והסתירות המהותיות בין דברי השוטרים, בינם לבין עצמם, ובין הממצאים האובייקטיביים בשטח לבין עדויותיהם, החליטה מח"ש לפטור אותם מכל אשמה ואחריות פלילית, לרבות הריגה ברשלנות וחבלה חמורה. בהחלטתה לסגור את התיק נגד השוטרים התעלמה מח"ש מכל הסתירות והתהיות העולים מעדויותיהם של השוטרים והחליטה לפטור אותם מאחריות פלילית, חרף חומרת המעשה והראיות האובייקטיביות הברורות והמפלילות וחרף עיליונותו של עקרון קדושת החיים.

7. ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים באוקטובר 2000 (ועדת אור) הדגישה בדו"ח שלה את החובה המוטלת בעיקר על המשטרה למנוע גרימת מותם של אזרחים, ובייחוד מותם של אזרחים ערבים. ועדת אור קבעה, בין השאר, כי (עמ' 761):

”התוצאה הקשה של האירועים הינה המספר הרב של הרוגים ופצועים במהלכם של העימותים בין המשטרה והמתפרעים. תוצאה כזו צריך למנוע, לאורה של קדושת חיי האדם, ולעשות לשם כך את כל האפשר. חובתה של המשטרה הינה למצות כל דרך אפשרית, בהתחשב בנסיבות, כדי למנוע קורבנות בנפש.”

8. העוררים יטענו, כי השוטרים נושאים באחריות פלילית למעשיהם. בפני מח"ש הונחו כל הראיות החותכות אשר מצביעות בוודאות על זהותם של השוטרים האחראים בכלל זה

אותו שוטר שירה במנוח למוות. בהתנהגותם הבלתי חוקית גרמו השוטרים להריגתו של המנוח גבי'אלי ופציעתו של מר ג'באר. החלטת מח"ש לא להעמיד את השוטרים לדין מפאת העדר אשמה, בטעות יסודה ודינה ביטול. השוטרים אשר ירו לעבר הרכב חרגו רבתי ממידת הזהירות והנהלים המחייבים אותם; לא ביצעו נוהל מעצר כדין ועשו שימוש בלתי חוקי בנשק ויש להעמידם לדין. אי העמדתם של השוטרים לדין רק תתרום להרג הבא של אזרחים בכלל, וערבים בפרט, על ידי אש כוחות המשטרה.

להלן נימוקי הערר

9. העוררת מס' 1 הנה רעייתו של המנוח מורסי ג'באלי. המנוח הני"ל נהרג ביום 22/07/03 כתוצאה מירי לעברו על-ידי שוטרי מגב. העורר מס' 2 הנו מר שיהאב ג'אבר אשר נפצע מירי של שוטרי מגב לעברו באותו יום.²

10. ביום 23/07/03, יממה לאחר אירוע הירי הקטלני, פנתה הח"מ ליועץ המשפטי לממשלה ולמר הרצל שבירו, מנהל המחלקה לחקירת שוטרים, בדרישה לפתוח בחקירה פלילית ולהעמיד לדין את השוטרים האחראים להריגתו של המנוח גבי'אלי ופציעתו של מר ג'אבר.

רצ"ב פנייתה של הח"מ מיום 23/07/03, כנספח שסימנו ע/1.

11. בתשובה לפנייתה של הח"מ מיום 23/07/04 הודיעה מח"ש, כי נפתחה חקירה אודות האירוע הני"ל.

12. ביום 6/03/05 נמסר לח"מ, כי תיק החקירה הני"ל נסגר מעילת העדר אשמה. בהודעתו של מר גיל שפירא, עוזרו הראשי של מר שבירו, נכתב בין היתר, כי:

" חקירתנו בעניין אירוע הירי בו נהרג המנוח מורסי ג'באלי הסתיימה. מחומר החקירה עולה, כי מדובר באירוע מורכב ביותר, בו נתקבלה אצל כוחות הביטחון התראה מיידיית וממוקדת בדבר פעילות חבלנית עוינת אשר עתידה להתבצע באמצעות רכב זהה לזה בו נסע המנוח. משניסו השוטרים לעצור את הרכב בו נסע המנוח, נמלט הרכב תוך התעלמות מהוראות השוטרים וחרף אמצעי מעצר שהופעלו בהדרגה, לרבות סימונים, קריאות במערכת הכריזה וירי באוויר. זאת, ככל הנראה, בשל העובדה שברכב היה אותה עת רכוש גנוב. בנסיבות אלה, לנוכח ההתראה המיידיית והממוקדת שתאמה את תיאור הרכב בו נסע המנוח, ובשים לב לניסיון ההימלטות של הרכב תוך אי ציות להוראות השוטרים והתעלמות מכל אמצעי המעצר שננקטו, נמצא כי הירי שבוצע לעבר הרכב עצמו, ושכתוצאה ממנו נפגע ונהרג המנוח, היה מוצדק, ואינו מגבש במקרה זה עבירה פלילית. תוצאת האירוע אמנם קשה ומצערת, אולם בנסיבות המקרה, כאמור, לא נמצא כי התנהגות השוטרים חרגה מן ההוראות והנהלים המחייבים, והתנהגות השוטרים לא חרגה מן הזהירות הסבירה שראוי היה לנקוט בה על-פי נסיבות המקרה.

לפי כך הוחלט לסגור את התיק מחוסר אשמה.

רצ"ב תשובתו של מר שפירא מיום 6/03/05 כנספח שסימנו ע/2.

² רצ"ב יפוי כח מטעם העוררים.

נסיבות אירוע הירי מיום 22/07/03

סיפור המקרה על-פי עדי הראיה

13. מסתבר, כי ביום האירוע היתה תנועה ערה בכביש טייבה – טולכרם. רכבים רבים של כוחות ביטחון נסעו דרך הכביש הראשי דבר אשר משך את תשומת לבם של מרבית הנוכחים בבית הקפה המשקיף על אותו כביש. רוב עדי הראיה בתיק דגן הנם אותם אנשים שהיו בבית הקפה באותו יום, ובזמן התרחשות האירוע עמדו מחוץ לבית הקפה וצפו באירוע, מהרגע שבו נטשו המנוח והעורר את בית הקפה, עובר ברגע שבו התחיל הירי וכלה בסיום האירוע.

14. רובם של אותם עדים מסרו הודעתם בפני חוקרי מח"ש סמוך מאד למועד האירוע. להלן תיאור נסיבות האירוע כעולה מדבריהם של העדים הן בפני הח"מ, באמצעות תצהירים מטעמם, והן בפני חוקר מח"ש:

15. ביום 22/07/03 עד לשעה 12:00 – 12:15 אחר הצהריים בערך, ישב המנוח מורסי ג'באלי יחד עם כמה חברים, בכללם העורר מס' 2, בבית קפה בעיר טייבה הנמצא בקצה העיר, ואשר חצרו משקיף על הכביש הראשי טייבה – טול כרם.

16. סמוך לשעה 12:00 – 12:15 החליטו העורר מס' 2 והמנוח ג'באלי לחזור הביתה. שניהם עלו לרכב מסוג סובארו טנדר צבע לבן, שנת יצור 1990, מס' רישוי 2044503. שיהאב ג'אבר, העורר, נהג ברכב והמנוח ג'באלי ישב לידו.

17. לאחר עלייתם לרכב פנה העורר שמאלה במטרה להשתלב בכביש הראשי לכיוון העיר טייבה. מסתבר, כי העורר השתלב בטעות בכביש המוביל לטול-כרם והא נסע בניגוד לכיוון התנועה. טעותו של העורר נבעה משינויים שנעשו באותו כביש באותה עת. משגילה העורר את טעותו הוא פנה ימינה בפרצת דרך בכביש, עשה פרסה שמאלה ועלה על הכביש הנכון, לכיוון העיר טייבה.

רצ"ב:

- **תצהירו של העורר מס' 2, מר שיהאב ג'אבר, כנספח שסימנו ע/3**

- **הודעתו של העורר מס' 2, בפני מח"ש מיום 3/08/03, כנספח שסימנו ע/4**

18. בעודנו העורר מיישר את רכבו לאחר הפרסה, עצר מול רכבם של העורר והמנוח ג'באלי גייפ משטרתי ממנו ירדו שלושה אנשים (בדיעבד מסתבר אנשי משמר גבול) והחלו לירות לעברו. בהודעתו בפני מח"ש ובתצהירו מאשר העורר, כי טרם הירי לא שמע אף קריאה או כריזה לעברו לעצור את הרכב או יריה באוויר כאיתות כלשהו לדרישה לעצור את הרכב. המפגש הראשון שלו עם הגייפ המשטרתי היה כאשר אנשיו החלו לירות לעברו, כדלקמן:

"ברגע שהתחלתי ליישר את הרכב לאחר שעשיתי פרסה שמעתי יריות לכיוון הרכב שלי. לפני כן לא שמעתי אף קריאה או ירייה באוויר או דרישה כלשהי לעצור את הרכב. ראיתי גייפ חדיש של כוחות הביטחון, ככל הנראה של משמר הגבול. פתאום שמעתי את חברי מורסי אומר "איי" ולאחר מכן ראיתי אותו מכופף את ראשו כלפי מטה והתחיל לרדת דם מראשו. ניסיתי להיזיז את מורסי אך לא הייתה תגובה ממנו. שניות לאחר מכן הרגשתי כדור שנכנס לכתף הימני שלי מאחור ויצא מקדימה."

ראו: ע/3 ו- ע/4

רצ"ב:

- **קלטת וידאו בה משוחזר האירוע עד הגעת הג'יפ המשטרתי, כפי שהדברים נמסרו מעדי הראייה. השיחוזר נעשה בדיוק באותו מקום נסעו העורר והמנוח, מבית הקפה ועד לעשיית הפרסה ותחילת הירי. הקלטת מסומנת כנספח ע/5.**

19. בהודעתו בפני המשטרה מיום 22/07/03 הדגיש העורר, בין היתר, כי השוטרים התחילו

לירות ישר ולא היתה כל דרישה קודם לכן לעצור את הרכב או לצאת ממנו, כדלקמן:

שאלה: מדוע כשהשוטרים אמרו לך לעצור את האוטו לא
עצרת?
תשובה: לא אמרו לי לעצור.

...

שאלה: שמעת שהשוטרים קראו לך לפני הירי לצאת מהרכב?
תשובה: לא דיברו בכלל ישר התחילו לירות.

רצ"ב הודעת העורר בפני המשטרה מיום 22/07/03, כנספח שסימנו ע/6.

20. בנוסף לעורר, כל עדי הראייה שמסרו הודעותיהם בפני מח"ש, העידו כי משפנה רכב הסובארו ימינה ולאחר מכן עשה פרסה שמאלה לכיוון טייבה, פתאום הגיע גייפ משטרתי עצר מול הסובארו והתחילו אנשיו לירות לכיוון הסובארו. עדים אלה אישרו כי בטרם הירי לכיוון הסובארו הם לא שמעו אף כריזה או קריאה לרכב לעצור ולא שמעו אף ירייה באוויר, כפי שיפורט להלן:

21. **עד הראייה מוחמד ג'אבר:** העד הנ"ל הנו אחיו של העורר מס' 2, והבעלים של בית הקפה.

בהודעתו בפני מח"ש סיפר אותו עד, כי באותו יום ישב בבית הקפה בחוף יחד עם 4 אנשים אחרים כשפניו לכיוון הכביש הראשי. באותה הודעתה מתאר העד כיצד יצאו מרכב הגייפ שלושה אנשים שהיה להם נשק ביד והתחילו לירות לעבר רכב הסובארו. לדבריו "התחילו לירות עליהם בלי להגיז עצור. בלי כלום". את אותם דברים מסר העד בתצהירו, כדלקמן:

"ראיתי את הרכב שהיה בו שיהאב נוסע בכביש הראשי טייבה-טולכרם לכיוון מרכז העיר טייבה. ראיתי את רכב הסובארו פונה ימינה ונכנס בכביש צדדי. לאחר מכן ראיתי את הרכב עושה פרסה שמאלה וחוזר לכיוון מרכז העיר. כשהרכב עשה פרסה ראיתי פתאום גייפ מדגם חדש של כוחות הביטחון. לפי מיטב ידיעתי מדובר בגייפ של משמר הגבול. הגייפ עצר בכביש הצדדי וממנו ירדו שלושה אנשים. האחד שישב ליד הנהג ושניים שישבו מאחורי הנהג. שלושת האנשים שירדו מהגייפ החלו לירות לכיוון הרכב שנסעו בו שיהאב

ומורסי. אציין, כי ראיתי את הירי של האנשים שירדו מגיפ משמר הגבול מתחילתו. לא שמעתי קריאה של אותו כח בגיפ של כוחות הביטחון לעבר הנוסעים ברכב הסובארו לעצור את רכבם בטרם הירי. כמו כן, לא ראיתי שהכח שירה לעבר הנוסעים ברכב הסובארו ירה באוויר לפני הירי לעבר הסובארו."

רצ"ב:

- תצהירו של העד מוחמד ג'אבר, כנספח שסימנו ע/7.
- הודעתו של העד הנ"ל בפני מח"ש, כנספח שסימנו ע/8.

22. מואייד עאזם היה בבית הקפה באותו יום וצפה באירוע הירי. בהודעתו בפני מח"ש תיאר הנ"ל כיצד נסע העורר "נגד הכיוון, וחזר עוד פעם כדי לנסוע לכיוון טייבה". בתצהירו הצהיר הנ"ל כי:

"שיהאב ג'אבר ומורסי ג'באלי ז"ל יצאו ביחד מבית הקפה ונסעו באותו רכב. ראיתי אותם פונים שמאלה לכיוון העיר ולאחר מכן הם פנו ימינה ועשו פרסה שמאלה. בעודם עושים פרסה הגיע גיפ דגם חדש של כוחות הביטחון וממנו קפצו שלושה אנשים והתחילו לירות לעבר המכונית שהיו בה מורסי ושיהאב. אחד מבין השלושה שירדו מהגיפ של כוחות הביטחון לבש חולצה ירוקה והיה לו קובע על הראש"

רצ"ב:

- תצהירו של מר מואייד עאזם, כנספח שסימנו ע/9.
- הודעתו של הנ"ל בפני מח"ש, כנספח שסימנו ע/10.

23. העד עבד דסוקי: בהודעתו בפני מח"ש מיום 6/08/03 ציין, כי באותו יום הוא ישב יחד עם כמה חברים בבית הקפה כשפניו לכיוון הכביש הראשי. וכך הוא מתאר את האירוע:

"ישבנו והסתכלנו מה קורה. ראינו רכבים של משטרה במהירות נוסעים. רצינו לדעת מה יש ומה קורה. היינו מסתכלים עליהם מהבית קפה. בית הקפה קרוב לכביש. אולי 20 מטר. אני לא יודע לספור לך. זה בערך. שמענו יריות. הסתכלנו. ראינו שיורים על סובארו טנדר. לפני זה האנשים שהיו בסובארו טנדר היו יושבים בבית הקפה ... לא שמעתי שאמרו להם תעמוד בצד. אם היו אומרים להם לעמוד בצד הייתי שומע. שמעתי רק יריות."

רצ"ב הודעתו של עבד דסוקי בפני מח"ש כנספח שסימנו ע/11.

ראו גם: הודעתו של העד חסן עאזם בפני מח"ש כנספח שסימנו ע/12.

24. העד ריאל ג'אבר ישב בבית הקפה באותו יום. להלן חלק מהדברים שמסר לחוקר מח"ש מהרגע שבו יצאו המנוח והעורר מבית הקפה ועד לאירוע הירי:

"לפני המקרה מורסי ושיהאב היו יושבים אצלנו. הם יצאו מבית הקפה שלנו. היו עם אוטו סובארו טנדר של שיהאב ג'אבר. מורסי ושיהאב נוסעים מכיוון בית הקפה כדי לנסוע לכיוון העיר טייבה. ימינה זה לכיוון טול כרם ושמאלה אין כניסה. אם נוסעים ישר ושמאלה יש כניסה. את האוטו נהג שיהאב. מורסי ישב לידו. שיהאב נכנס שמאלה באין כניסה. הוא ידע שהוא טעה. עשה פרסה וחזר ויש לו שם עוד פרסה

והוא יחזור למסלול שלו. כל זה אני רואה בעיניים שלי. אנחנו עומדים ומסתכלים על האזור, כי היה הרבה משטרה והיה מסוק. לא יודעים מה היה קורה שם. שיהאב בא לעשות פרסה והוא עומד והיה אוטו משטרה, צבע ירוק, טנדר. שיהאב עשה פרסה שמאלה והם היו ממו. יעני רחוק ממנו 4-5 מטר מקסימום. לא אמרו תעמוד ולא כלום. התחילו לירות. זה הבן אדם שמאחורי הנהג היה הראשון שירה. היה יורה עם אקדח. היה עוד אחד יורה עם אקדח.. היו שניים עם אקדחים והיה אחד עם אם-16. זה עם האם-16 היה יושב על רגל וחצי על הרצפה ויורה, קולע טוב. אני ראיתי שהוא יורה וקולע טוב".

רצ"ב הודעתו של ריאן ג'אבר בפני חוקר מח"ש מיום 6.08.03, כנספח שסימנו ע/13.

25. **מר סמיר מוצטפא ריאן**, אף הוא היה עד לאירוע הירי בזמן אמת, אם כי מזווית אחרת של שאר העדים. אין בחומר חקירת מח"ש כל אינדיקציה לגביית עדות מאותו עד, חרף הכללתו ברשימת העדים שהוגשה בפני מח"ש. בתצהירו לח"מ, מציין הנ"ל, כי באותו יום הוא נסע במשאיתו בכביש הראשי קלנסווה לכיוון טירה – טייבה. העד הנ"ל הבחין ברכב הסובארו בשלב שעשה פרסה. בתצהירו הוא מציין, כי הוא האט את מהירות הנסיעה שלו מחשש שיפגע בסובארו שהחלה לעשות פרסה במהירות נמוכה. מיד לאחר מכן, הוא הבחין בגייפ המשטרתי עוצר מול מכונית הסובארו וממנו יוצאים שני אנשים, אחד ממושקף עם חולצה ירוקה, שהחלו לירות לכיוון הסובארו. שני היורים עמדו על אי תנועה (שדרה) והחלו לירות לכיוון הסובארו. רכב הסובארו המשיך לנסוע. מאוחר יותר שבו אנשי הביטחון לגייפ ורק אז הוא גילה, כי מחוץ לגייפ המשטרתי היו 3 אנשים ולא שניים. העד מצהיר, כי בטרם הירי לא שמע אף קריאה או כריזה מהגייפ ולא יריות באוויר. להלן קטעים רלוונטיים מהדברים שמסר הנ"ל בתצהירו:

"ביום 22/7/03 כשנסעתי בכביש הראשי מכיוון כפר קלנסווה לכיוון טירה - טייבה ראיתי רכב מסוג סובארו עושה פרסה. כשראיתי את הסובארו עושה פרסה האטתי את מהירות המשאית מחשש שאפגע בסובארו. אציין, כי רכב הסובארו עשה את הפרסה במהירות נמוכה. מיד לאחר מכן ראיתי מצד שמאל גייפ מסוג חדש של כוחות ביטחון עוצר מול מכונית הסובארו. בהתחלה ראיתי שני אנשים יורדים מהגייפ. השניים היו יושבים במושב האחורי של הרכב הנהג נשאר בגייפ של כוחות הביטחון. השניים שירדו מהמושב האחורי עמדו על אי תנועה (שדרה) אשר הפריד בין הגייפ של כוחות הביטחון לבין מכונית הסובארו והחלו לירות לעבר מכונית הסובארו. אציין, כי אחד מבין השניים שעמדו על אי התנועה (שדרה) לבש גינס וחולצה ירוקה. בעל החולצה הירוקה ישב לפני שירד מהגייפ מאחורי נהג הגייפ מצד שמאל. כמו כן, ראיתי את השני שגם ישב במושב האחורי מחליף מחסנית תוך כדי הירי. כשראיתי את השניים שירדו מהגייפ יורים עצרתי את המשאית באמצע הכביש מאחר ואם הייתי ממשיך לנסוע הייתי עלול להיפגע מהירי. אציין, כי רכב הסובארו המשיך לנסוע בזמן היריות במהירות רגילה. הריני לציין, כי לא שמעתי כל קריאה או צעקה המורה למכונית הסובארו לעצור. כמו כן הירי של האנשים שירדו מהגייפ של כוחות הביטחון היה בכיוון רכב הסובארו. אותם יורים לא ירו באוויר לפני הירי כלפי מכונית הסובארו. לאחר מכן ראיתי את השניים שעמדו על השדרה וירו חוזרים לגייפ ובאותו רגע הבחנתי באדם שלישי שחוזר גם הוא לרכב. אז הבנתי שמחוץ לרכב היו שלושה אנשים. הגייפ רדף אחר מכונית הסובארו שנסעה לכיוון טייבה."

רצ"ב תצהירו של מר סמיר ריאן כנספח שסימנו ע/14.

26. מהודעותיהם של עדי הראיה בפני מח"ש ומתצהיריהם עולה, כי תוך כדי הירי המשיכה מכונית הסובארו בנסיעה לכיוון טייבה. שלושת אנשי משמר הגבול שירו לעבר הרכב, חזרו לגייפ המשטרה ורדפו אחר מכונית הסובארו. העורר מס' 2 מציין בתצהירו כי לאחר שהבחין בפגיעה של המנוח בראשו והרגיש בכדור שחדר לכתף שלו, הוא המשיך לנסוע ובשלב מסוים הוא הוריד את ראשו מתחת להגה על מנת להתגונן מהירי. בהודעתו בפני המשטרה מסר העורר, כי הסיבה שהמשיך בנסיעה לאחר הירי הנה פחדו ממטח היריות ורצונו להתגונן מהירי, וכדבריו:

"פתאום ראיתי גייפ של טנדר של משטרה והמשטרה הרימו נשק שלהם והתחילו לירות ואני ברחתי כי פחדתי.

...

שאלה: מדוע לא עצרתם את הרכב לאחר הירי הראשון של השוטרים באוויר?

תשובה: מהתחלה התחילו לירות על הראש. לא ירו באוויר. עובדה שזה היה אתי קיבל כדור בראש.

...

שאלה: למה לא עצרתם?

תשובה: כי פחדתי. זה שאתי ירו לו בראש ואני פחדתי."

ראו: ע/6.

27. כאמור משהבחין העורר בפגיעה של המנוח בראשו והרגיש בפגיעה בכתפו הוא כופף את ראשו כלפי מטה, תוך כדי נסיעה, כשרגלו על דבשת הדלק. בשלב זה הרגיש העורר כי רכבו פגע במעקה בכביש מצד ימין. העורר המשיך בנסיעתו לכיוון טייבה כמה עשרות מטרים, אולם משגילה, כי יש לו נקר בצמיג הימני הקדמי, הוא עצר את רכבו על אי תנועה בכביש הראשי המוביל לטייבה ונמלט מרכבו לכיוון העיר. מאוחר יותר הוא הזעיק בטלפון את אחיו, מוחמד גיאבר, אשר הבהיל אותו למרכז רפואי בעיר שם קיבל טיפול רפואי ראשוני.

ראו: ע/4, ע/8, ו- ע/13.

28. העורר מס' 2 חנה את רכבו על אי תנועה בכביש הראשי לכיוון טייבה. מדבריו של עד הראיה סמיר ריאן עולה, כי אנשי הביטחון כיתרו את מכונית הסובארו כאשר המנוח שכב בתוכה מדמם ומנעו מהאנשים להתקרב אל הרכב. לדברי עד הראיה סמיר ריאן (ע/14) כאשר החל להתקרב לכיוון רכב הסובארו בה שכב המנוח, מנעו ממנו אנשי הביטחון להתקרב לרכב בטענה כי, "הרכב ממולכד". בהמשך מציין, העד בתצהירו, כי אנשי הביטחון מנעו מרופא שהגיע למקום להעניק טיפול רפואי למנוח, כדבריו:

"לאחר שהגייפ של כוחות הביטחון החל לרדוף אחר הסובארו המשכתי בנסיעה שלי מאחורי הגייפ עד שהבחנתי במכונית הסובארו חונה באמצע הכביש הראשי. ליד הסובארו עצר גייפ של כוחות הביטחון. אז אני עצרתי את המשאית שלי בשוליים הימניים של הכביש. משמאלי היה הגייפ של כוחות הביטחון ולידו ממש עצרה מכונית הסובארו. במקום היו הרבה אנשי ביטחון ביניהם גם היה אותו בחור עם החולצה הירוקה שראיתי אותו יורה קודם לכן כלפי מכונית הסובארו.

ירדתי מהמשאית שלי והתחלתי להתקרב לכיוון הסובארו. אנשי הביטחון שהיו שם מנעו ממני להתקרב לסובארו ואמרו לי "אל תתקרב הרכב ממולכד". לאחר כמה דקות החלו אנשים רבים להגיע למקום. אנשי הביטחון שמו סרט אדום ומנעו מהאנשים להתקרב אל מכונית הסובארו. בין האנשים שהגיעו למקום סמוך מאד להגתי היה גבר קרח קצת אשר נשא בידו תיק. האנשים שהיו במקום החלו לצעוק לעבר אנשי כוחות הביטחון "זה רופא זה רופא תנו לו לבדוק אותו". אז ענה אחד מאנשי כוחות הביטחון "אף אחד לא מתקרב". לאחר מכן ראיתי גם אמבולנס שהגיע למקום. ראיתי בחור לבוש חלוק לבן שירד מניידת האמבולנס לכיוון מכונית הסובארו ואנשי הביטחון. הייתי במרחק של כמה מטרים ממנו ושמעתי את אחד מאנשי הביטחון אומר לבחור עם החלוק הלבן "אף אחד לא מתקרב".

ראו: ע/14 סע' 8-12.

29. מאוחר יותר פונה המנוח ג'באלי לבית חולים בילינסון, שם נקבע מותו.

גרסת השוטרים החשודים

30. מחומר החקירה של מח"ש עולה, כי בתוך הגייפ המשטרתי המעורב באירוע היו חמישה אנשי כוחות ביטחון. חמשת השוטרים מסרו הודעותיהם בפני מח"ש סמוך למועד האירוע. להלן פרטי השוטרים:

א. **עמוס זמרי – קמב"צ פלח"וד**: נהג בגייפ המשטרתי המעורב באירוע. בחקירתו בפני מח"ש אישר, כי ירה לעבר רכב הסובארו. הנשק שממנו ירה הנ"ל הנו רובה M-16 קצר שמספרו, 0015300.

ב. **שלומי אבוקסיס - רפ"ק (מ"פ סמ"ג 7)**. ישב מאחורי הנהג. אישר כי ירה לעבר הסובארו. הנשק שממנו ירה הנ"ל היה אקדח "יריחו", קוטר 9 מ"מ, שמספרו 96304250. לאחר האירוע נשקו נתפס יחד עם מחסנית ו-12 כדורים.

ג. **נתן פוזננסקי – מפקח (קמב"צ יחידת "צבר")**: ישב מאחורה צד ימין של הרכב. אישר כי ירה. הנשק בו עשה שימוש היה אקדח "יריחו", קוטר 9 מ"מ, שמספרו 96303783. מחסנית הנשק נתפסה לאחר האירוע. בתוכה היו 6 כדורים מתוך 15 שהיו בה טרם האירוע, כפי שמסר בהודעתו בפני חוקרי מח"ש.

ד. **ארז יפת – מ"פ**: ישב בגייפ מושב הקדמי ליד הנהג. אין אינדיקציה בחומר החקירה כי עשה שימוש בנשק.

ה. **איחסאן עבאס**: ישב במושב האחורי באמצע (בין שלומי אבוקסיס לנתן פוזננסקי). אין אינדיקציה, בחומר החקירה כי עשה שימוש בנשק.

רצ"ב מזכר מטעם חוקר מח"ש, חגי ארי – עם המאשר את פרטי הנשק ובעליהם, כנספח שסימנו ע/15.

31. השוואת תוכן דבריהם של השוטרים שהעידו בפני מח"ש עם הממצאים הפיזיים מזירת האירוע; דברי עדי הראיה; וחוות הדעת הפתולוגית של גופתו של המנוח מצביעה על סתירות עובדתיות; אי דיוקים, תהיות ושאלות רבות אחרות אשר יש בהן כדי לערער את מהימנותם של השוטרים והעמדתם לדין פלילי, כמפורט להלן:

תחילת המפגש עם רכבם של העור והמנוח

32. בהודעותיהם למח"ש מסרו השוטרים, כי ביום 22/07/03 התקבל דיווח על הפעלת קוד "פיגיון" שמשמעותו סגירת כל הצירים מחשש לכניסת חשוד מפגע. על-פי ההודעות שקיבל, המ"פ ארז יפת, דובר על חשוד שעלה לרכב סובארו טנדר בלי ארגז מאחורה בצבע לבן באזור טייבה צפון. לדבריהם, תיאור הרכב החשוד תאם את הרכב בו נסעו העורר והמנוח ג'באלי. בהמשך, חלק מהשוטרים תיאר את המפגש הראשון עם רכבם של המנוח והעורר. כל אותם שוטרים תיארו את רכבם של המנוח והעורר כנוסע לפניהם. המ"פ ארז יפת ציין בהודעתו, "כי הרכב נסע לפנינו"; עבאס אחסאן ציין כי "עמוס התחיל לנסוע אחרי הסובארו והוא לא עצר ואנחנו המשכנו לנסוע אחריו". נתן פוזנר מציין בהודעתו כי "ברכב היו שני חשודים שנסעו לכיוון צפון".

רצ"ב:

- הודעתו של מ"פ ארז יפה בפני חוקרי מח"ש, כנספח שסימנו ע/16;
- הודעתו של איחסאן עבאס בפני חוקרי מח"ש, כנספח שסימנו ע/17;
- הודעתו של נתן פיזננסקי בפני חוקרי מח"ש, כנספח שסימנו ע/18.

33. מדבריהם של השוטרים עולה, כי בזמן שנסעה מכונית הסובארו כנגד כיוון התנועה, הם לא הבחינו בה, שכן לדגבריהם המכונית נסעה לפניהם והם אחריה. מכאן, המסקנה המתבקשת היא שהמפגש/המגע שלהם עם רכב הסובארו התחיל לאחר שפנתה הסובארו ימינה, נסעה כמה מטרים לכיוון צפון, ולאחר מכן עשתה פרסה לכיוון דרום לכיוון העיר טייבה. מכל מסלול נסיעתה של הסובארו עד לירי, זהו קטע הכביש היחידי שבו הגיף יכלה לנסוע אחרי מכונית הסובארו. יש לציין, כי קטע הכביש הזה עד להגעה למקום הפרסה איננו עולה על כמה עשרות מטרים. (20-35 מטר לכל היותר).

רצ"ב:

- תמונה הממחישה את כיוון נסיעתו של העורר נגד כיוון התנועה, עד אשר הפניה ימינה. מהתמונה ניתן לראות את קטע הכביש אליו נכנס העורר על מנת לעשות פרסה ולחזור לכיוון העיר. נספח ע/19.
- ראו גם: ע/5. בקלטת הוידאו בה נעשה השחזור ניתן לראות בבירור את קטע הכביש הנ"ל.

הירי לא כוון לגלגלים

34. שלושת השוטרים, פיזננסקי, אבוקסיס ודמרי אישרו, כי ירו לעבר הרכב. בהודעותיהם בפני מח"ש הם טענו, כי הם ירו לחלק התחתון של הרכב, כדלקמן:

השוטר עמוס דמרי: "הרכב נסע במהירות דרומה ואני יריתי לכיוון החלק התחתון של הרכב הנמלט 2 כדורים".

רצ"ב הודעת עמוס דמרי בפני מח"ש, כנספח שסימנו ע/20.

השוטר שלמה אבוקסיס: "אני יריתי לחלק האחורי התחתון של הרכב.. אני כיוונתי נמוך במטרה לפגוע בחלק התחתון של הרכב הנמלט... אני כיוונתי כחצי מטר לרכב שנמלט לכיוון הגלגלים במטרה לפגוע בגלגלים, כדי לעצור את הרכב".

רצ"ב הודעת שלמה אבוקסיס בפני מח"ש, כנספח שסימנו ע/21.

השוטר נתן פיזננסקי: "יריתי תחילה באוויר ואחר כך יריות לכיוון גלגלי הרכב, חלק תחתון אחורי".

ראו: ע/18.

35. העוררים יטענו, כי טענותיהם של השוטרים כי ירו תחילה לכיוון גלגלי הרכב אינן נכונות בעליל, ורק מצביעות על חוסר מהימנות דבריהם של השוטרים. ראשית, העורר מס' 2 הבחין בפגיעה שלו ובמנוח הישר עם תחילת הירי דבר המעיד על הכוונת הירי מלכתחילה לחלק העליון של הרכב כבר ולא כפי שנטען על-ידי השוטרים.

36. **שנית:** הרכב שבו נסעו המנוח והעורר מס' 2 הנו כאמור סובארו טנדר בצבע לבן, פתוח מאחור עם מושב קדמי בלבד לנהג ולנוסע. בתמונות של הרכב לאחר הירי ניתן לראות חדירת קליעים רבים לרכב מזוויות שונות. **עיקר הקליעים, כפי שניתן לזהות בלוח תצלומי הרכב שהוכן ע"י בוחן רכב, חדרו מהחלק האחורי של הרכב ובעיקר בצדו של המנוח ג'באלי.** באחד המזכרים מיום 23/07/03 מציין חוקר מח"ש שראה את הרכב, כי מדובר בזוויות ירי מלמעלה כלפי מטה, מאחור ואלכסונית אשר גרמה לפגיעות רבות במושב עליו ישב המנוח, כלשונו:

"ניתן היה לראות חדירה של קליעים מהחלק האחורי של הרכב, בעיקר בחלק האחורי בצד של הנוסע ליד הנהג באזור הגב וכן חדירה של קליעים מצד הדלת השמאלית. לא הייתה חדירה מצד דלת הנוסע שליד הנהג. מדובר בזוויות ירי מלמעלה כלפי מטה, מאחור ואלכסונית, שגרמה לפגיעות רבות במושב הנוסע ליד הנהג".

רצ"ב דו"ח ביקור רכב, מיום 23/07/03 מאת החוקר חגי ארי-עם, כנספח שסימנו ע/22

37. תימוכין לדברי חוקר מח"ש בדבר חדירת מרבית הקליעים לחלק האחורי בצד מושבו של המנוח (ולא בחלק התחתון) ניתן לראות בתמונות ובסימונים המתועדים בדו"ח התצלומים של בוחן הרכב. עיון באותו דו"ח לא מותיר ספק, כי מרבית היריות כווננו לצדו האחורי של הרכב וליתר דיוק לחלון האחורי הצמוד לתא הנהג והנוסע לידו. כך למשל, התמונות מראות, כי בדופן השמאלי של הרכב מצדו של הגלגל השמאלי ישנם לכל היותר שני חורים אשר זוהו ע"י בוחן הרכב "כחורים החשודים כחורי ירי".³ בנוסף לכך, ניתן לראות פגיעה בפנס אחורי שמאלי.⁴ מלבד זאת לא ניתן לזהות אף סימן לפגיעת קליע בחלק הגלגלים של הרכב.

רצ"ב: דו"ח תצלומי בוחן רכב. תאריך הצילום: 22/07/03, כנספח שסימנו ע/23.

38. לעומת זאת עיון בתמונות המתעדות את הפגיעות בחלקו האחורי של הרכב, הסמוך למושב הנהג והמנוח, מראה חורים רבים החשודים כחורי ירי, כגון: **חורים בדופן האחורי של דלת תא המטען האחורי**⁵; **חורים בדופן הקדמי של תא המטען החוצץ בין התא לבין תא הנוסעים**⁶; **חלון אחורי של תא המטען מנופץ כתוצאה מחדירת קליעים**⁷; **פגיעות ירי במשענת תא המושב הימני קידמי**⁸; **פגיעת ירי במשענת מושב נהג חלק אחורי**⁹; **פגיעות במשענת מושב קדמי ימני חלק אחורי**¹⁰; **פגיעות בדופן אחורי של תא נוסעים**¹¹; **שרידי קליע בתא נוסעים על הרצפה לפני מושב קדמי ימני**¹² **פגיעת ירי בוילון המותקן בדופן אחורית של תא נוסעים**¹³; **פגיעת ירי בדופן אחורית של תא נוסעים מאחורי מושב שמאלי קדמי**¹⁴. כל זאת בנוסף לשרידי הקליעים שנמצאו על רצפת ארגז תא המטען ובתא הנוסעים.¹⁵

39. ועוד. בסקיצת מיקום הפגיעות ברכב, שהוכנה על-ידי רס"מ סיבוני יוסי מהמחלקה לזיהוי פלילי, ניתן לראות בבירור, כי **מספר הפגיעות החודרות בדופן הפנימי של ארגז הרכב המפריד בין תא הנוסעים לתא המטען, עולה בהרבה ממספר הפגיעות בדופן השמאלי הסמוך לגלגל הרכב**. להלן פירוט הפגיעות ברכב כפי שהן באות על-ידי ביטוי בסקיצה שהוכנה על ידי רס"מ סיבוני:

א. דופן שמאלי: 2 פגיעות

---

³ ע/22, תצלום 14.
⁴ ע/22, תצלום מס' 7.
⁵ ע/22, תצלום מס' 17.
⁶ ע/22, תצלום מס' 5.
⁷ ע/22, תצלום 10.
⁸ ע/22, תצלום 28.
⁹ ע/22, תצלום 29 ו-11.
¹⁰ ע/22, תצלום 27.
¹¹ ע/22, תצלום 25-26.
¹² ע/22, תצלום 19-20.
¹³ ע/22, תצלום 22.
¹⁴ ע/22, תצלום 23.
¹⁵ ע/22, תצלומים: 15-18.

- ב. שמשה אחורית: פגיעה.
- ג. דופן אחורית (דלת תא המטען): 3 פגיעות כשאחת הנה בפנס הרכב האחורי מצד שמאל.
- ד. דופן פנימית בתוך הארגז המפרידה בין תא הנוסעים לבין תא המטען: 9 פגיעות, לפחות.
- ה. במושב הקדמי ליד הנהג נספרו 7 פגיעות.
- ו. במושב הנהג נספרו 4 פגיעות בגב המושב בצד ימין.
- רצ"ב הסקיצה שהוכנה על-ידי רס"מ סיבוני יוסי בצירוף דו"ח הפעולה של מחלקת פלילי/שרון, כנספח שסימנו ע/24.**

40. למעלה מהנדרש יצוין, כי הנקר שהיה ברכבו של העורר מס' 2 מקורו בפגיעתו במעקה במהלך האירוע ולא בפגיעת קליע. אין אף ראיה המצביעה על חדירת קליע לצמיג הימני מה גם שהצמיג נמצא בצד הימני של הרכב שלא ניזוק כלל ע"י הקליעים של השוטרים.

41. מאמור עד כה ברור, כי בניגוד לטענת השוטרים, שהם כיוונו את הירי לגלגלים, הממצאים האובייקטיביים בשטח, בצירוף מזכריו של חוקר מח"ש ודו"חות המכון לזיהוי פלילי, מוכיחים ברחל בתך הקטנה, כי מרבית היריות כווננו לחלקו האחורי של הרכב בעיקר לדופן הקרובה ביותר לתא הנוסעים בה ישבו המנוח והעורר מס' 2. מספרן הרב של הפגיעות ברכב ובמיוחד בחלקו העליון סמוך לגופם של המנוח והעורר, מדבר בעד עצמו ומעיד, כי אין שחר לטענת השוטרים כי הם ירו תחילה לגלגלי הרכב וכי עיקר הירי כוון לגלגלים על מנת לעצור את הרכב.

42. העוררים יטענו, כי השוטרים החשודים עשו שימוש רשלני בנשקם למטרת פגיעה בגופם של המנוח והעורר ולא על מנת לעצור את הרכב. טענתם של שלושת השוטרים, כי ירו תחילה לעבר החלק התחתון של הרכב אין לה כל אחיזה במציאות במיוחד כאשר באותו חלק תחתון נמצאו שני חורים בלבד לעומת למעלה מעשרה בחלקו העליון.

43. למעלה מן הנדרש נציין, כי אילו אכן חפצו השוטרים החשודים בעצירת הרכב ולא פגיעה בגופם של הנמצאים בו, הרי עמדה בפניהם האפשרות לנקר את שני גלגלי הרכב עד כדי עצירתו המוחלטת.

44. בפני מח"ש עמדה האפשרות לבדוק מי אכן ירה לעבר הגלגלים ומי לא, במיוחד כאשר שלושת השוטרים השתמשו בכלי נשק שונים. מחומר החקירה עולה, כי מח"ש כלל לא התאמצה לבדוק את מקור שני החורים שנמצאו בחלקו התחתון של הרכב. באמצעות בדיקה שכזו, ניתן בנקל היה לוודא מי אכן ירה לחלק התחתון ומי לא, ובכך לעמת את השוטרים עם עדויותיהם הלא נכונות.

45. ואם לא די בכך, די יהיה להציג את מספר הקליעים שחדרו לגופו של המנוח המעיד על הירי המסיבי שהיה לכיוונו, עד הריגתו. ביום 22/07/03 ולאחר שנקבע מותו של המנוח גיבאלי בבית חולים בלינסון, הועברה גופתו למכון לרפואה משפטית באבו כביר, ובאותו יום בוצעה לגופה נתיחה על-ידי ד"ר חן קוגל. מסיכום הממצאים האנטומיים העיקריים

בחוות דעתו של ד"ר חן קוגל מהמכון באבו כביר עולה, כי בגופתו של המנוח נמצאו לפחות 9 קליעים, כלהלן:

- (א) **פצע כניסת קליע בראש.** (עמ' 2 לחוות דעת)
- (ב) **פצעי כניסת קליע במוותן מימין.** (עמ' 3)
- (ג) **קליעים ורסיסי קליעים בשרירי האגן.** (ימין). (עמ' 3-4)
- (ד) **3 פצעי כניסת קליע ורסיסים במוותן השמאלית.** (עמ' 4-5)
- (ה) **קליעים ורסיסים נמצאו בשרירי האגן (שמאלי).** (עמ' 5)
- (ו) **פצעי כניסת קליע בירך השמאלית.** (עמ' 6)
- (ז) **פצע מעבר שטחי של קליע באגן מימין.** (עמ' 4)
- (ח) **פצעי פגיעה שטחית של רסיסים בגף השמאלי התחתון ובמותן השמאלית.**

רצ"ב חוות הדעת הפתולוגית של גופת המנוח בצירוף התמונות, כנספח שסימנו ע/25.

46. **סיבת המוות – הקליע בראש:** על סמך תוצאות הנתיחה קבע ד"ר קוגל, כי מותו של המנוח גיבאלי נגרם מנזק חמור למוח בעקבות מעבר קליע דרך הראש. כיוון תעלת הקליע מאחורה קדימה מלמטה למעלה. באשר לטווח הירי לא ניתן היה להעריכו כיוון שהקליעים עברו דרך מטרת ביניים.

47. באשר לסוג הנשק ממנו נורו הקליעים ציין ד"ר קוגל כי נמצאו בגופה **מספר רב של קליעים** אולם בשל מעבר הקליעים דרך מטרת ביניים לא ניתן לקבוע את מהירות הנשק מהם נורו. יחד עם זאת יצוין, כי ממזכרו של חוקר מח"ש, חגי ארי-עם, עולה כי הקליעים שהוצאו מגופתו של המנוח הועברו ביום 23/07/03 לידי לשם העברתם למכון לזיהוי פלילי. במכתבו של חוקר מח"ש מיום 27/07/03 אל המכון לזיהוי פלילי נתבקשו נציגי המכון, להמציא חוות דעת בליסטית אשר אמורה בין היתר, לקבוע מאלו כלי נשק נורו הקליעים שנמצאו בגופתו של המנוח. חוות הדעת הבליסטית לא הומצאה לעיונה של הח"מ, אולם ההנחה היא, כי חוות דעת שכזו ניתנה וכי נעשתה השוואה בין הקליעים שנמצאו בגופו של המנוח (במיוחד הקליע הקטלני שחדר לראשו) לבין כלי הנשק מהם נורו.

רצ"ב:

- **מזכר מטעם חוקר מח"ש מיום 23/07/03 המאשר תפיסת חמישה מבחנות שבהן קליעים מסוגי נשק שונים ואשר הוצאו מגופת המנוח והועברו למכון לזיהוי פלילי, כנספח שסימנו ע/26.**

- **רשימת פרטי הנשק ושאר המוצגים שנתפסו בזירת האירוע, כנספח שסימנו ע/27.**

מסקנות עובדתיות

48. מהאמור עד כה ברור, כי מותו של המנוח ג'באלי נגרם כתוצאה מפצע קליע בחלק האחורי של הראש. יחד עם זאת חוות הדעת הפתולוגית מוכיחה, כי קליעים רבים אחרים חדרו למותניו ולירך שלו. מבלי לגרוע מטיעוננו אודות אי הצידוק בשימוש המסיבי בנשק שנעשה, יש להדגיש כי העובדה שהשוטרים פגעו בחלקים שונים בגופו של המנוח - שהנם בעלי פוטנציאל המתה פחותים - מוכיחה כי הפגיעה בראשו, בזמן שיכלו לפגוע ופגעו במקומות פחות מסוכנים, נעשתה מתוך כוונה להמיתו, עקב ההסתברות הגבוה לגרימת מוות בפגיעת קליע בראש.

49. תוצאות נתיחת גופתו של המנוח ובייחוד המספר הרב של הקליעים וסוגיהם השונים, שחדרו לגופו מזוויות שונות מוכיחות בריש גלי, כי כוונתם של השוטרים הייתה לפגוע בגופם ובנפשם של המנוח והעורר ולא על מנת לעצור את הרכב, כפי שנטען על-ידיהם. לשם הוצאת כוונתם זו לפועל הם לא היססו להנחית על נוסעי הרכב מטח של יריות שבתוך שניות ספורות קיפח אדם את חייו, ללא עוול בכפו והאחר נפצע באופן בלתי מוצדק בעליל.

50. למעלה מן הנדרש נציין, כי הקליע שהוצא מראשו של המנוח הועבר למעבדה לזיהוי פלילי לשם קביעת מקורו. אי לכך, לא אמורה להתעורר כל בעיה באיתור היורה במיוחד כי כלי הנשק נתפסו והשוטרים אשר ירו אישרו כך מפורשות.

העדר סכנת חיים

51. העוררים יטענו, כי רכבם של המנוח והעורר לא סיכן את חייהם של השוטרים כלל וכלל. מעדויותיהם של עדי הראייה, הממצאים בשטח ועדויות השוטרים עצמם, אין שמץ של אינדיקציה כי הנוסעים ברכב סיכנו את חייהם של השוטרים. על כן, הפתיחה הישירה בירי לכיוון הנוסעים היתה בלתי חוקית על אחת כמה וכמה כאשר בהתנהגותם הבלתי חוקית זו הרגו השוטרים את אחד מנוסעי הרכב ופצעו את האחר.

52. בהודעותיהם בפני מח"ש התייחסו ארבעה מבין חמשת השוטרים שנחקרו לעניין סכנת החיים אשר "לא נשקפה לחייהם". המ"פ ארז יפת, השוטר דמרי והשוטר אבוקסיס העידו באופן מפורש, כי במהלך הירי לא נשקפה עליהם סכנת חיים, אם כי ירו מכיוון "שחששו שמדובר במחבלים", כדבריהם:

מ"פ ארז יפת:

"הרכב החשוד לא סיכן אותנו פיזית, אבל התחושה שלי שהוא עומד להתפוצץ".
ראו: ע/16.

השוטר עמוס דמרי:

" הוא לא סיכן אותנו באופן ישיר. החשד הוא זה שסיכן אותנו שאולי הם מחבלים".
ראו: ע/20.

השוטר שלמה אבוקסיס:

"שאלה: האם הרכב או הנוסעים סכנו אותך ואת הצוות?"

תשובה: לא. הוא נסע במסלול המקביל. הסכנה הייתה מעצם העובדה שיתכן ומדובר במחבל עם מטען."

ראו: ע/21.

53. השוטר פיזננסקי לעומת זאת טוען, כי הוא אכן הרגיש סכנת חיים "לאור התרעה ממוקדת וזיהוי הרכב שענה לתיאור".

ראו: ע/18.

54. העוררים יטענו, כי הניסיון לתרץ את הפתיחה בירי לכיוון הנוסעים והריגת המנוח ופציעת חברו, רק בשל העובדה שהייתה התרעה ביטחונית שתאמה את תיאור הרכב, הנו בלתי מתקבל על הדעת ואיננו מקים אף הגנה חוקית למעשיהם החמורים.

55. העוררים יוסיפו ויטענו, כי אפילו אם הרכב בו נסעו המנוח והעורר תאם את תיאור הרכב שלגביו התייחסה ההתרעה, הרי אין בכך די. מסתבר, כי הנחת היסוד של השוטרים הייתה שדי בהתאמה בין הרכב החשוד לזה מושא ההתרעה ללא צורך בכל סכנה אימננטית לחייהם, על מנת להכשיר פתיחה פזיזה בירי חי לכיוון הנוסעים. קבלת הנחת יסוד מוטעית זו משמעה, כי נוסעיו של כל רכב התואם את פרטי הרכב החשוד חייבים להיות נתונים בסכנה מיידית והם עלולים בשניות לקפח את נשמתם. כל זאת למה? כיוון שרכבם זהה לרכב החשוד.

56. במעשיהם המתוארים לעיל הפרו השוטרים את חובתם לנהוג בזהירות יתרה באמצעי הנשק הקטלניים ושוב הגיבו בכח בלתי פרופורציונאלי ובעל פוטנציאל להמית בלא שהיתה לכך כל הצדקה אובייקטיבית בכך שסכנה חמורה נשקפת לחייהם. ברוח דברים אלה קבעה ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים באוקטובר 2000 (ועדת אור), כי (עמ' 776):

"יש גם צורך לחדד לשוטרים ולמפקדים בשטח את המשמעות החמורה של שימוש באמצעים אשר עלולה להיות להם תוצאה קטלנית. במקרים רבים נעשה באירועי אוקטובר שימוש באמצעים כאלה, בלא שהיתה לכך הצדקה אובייקטיבית בכך שסכנה חמורה נשקפה לשוטרים. ניתן לזהות במקרים רבים נטייה, אשר על המשטרה לפעול באופן נמרץ כדי לבערה, להגיב בכוח בעל פוטנציאל קטלני גם להתגרויות שאין בהן אופי מאיים. על המשטרה לפעול כדי להטמיע את הצורך לעשות שימוש באמצעים שאינם קטלניים...".

57. רשלנותם של השוטרים הגיעה לשיאה בכך שהם לא חזו וצפו את הנולד מקום שהיה צריך לצפות זאת כשוטרים סבירים המשתמשים בכח קטלני, באופן בלתי מוצדק כאמצעי ראשון. בהעדר סכנה אימננטית לחייהם של השוטרים, לא היה כל מקום לכונן את היריות לעבר מקום מושבם של הנוסעים.

ראו:

ע"פ 7832/00 בוריס יעקובו נ' מדינת ישראל פ"ד נו (2) 534.

יעקב קדמי על הדין בפלילים (חלק שני, 1995) 639 – 662.

58. הפגיעה בחייו של המנוח ופציעתו של העורר שניות אחדות לאחר הירי, כאשר הם לא היו סכנה כלשהי על חיי השוטרים; והפער העצום בין מספר הקליעים שנורו לעברו מקום מושבם של הנוסעים, לעומת שני הקליעים שנורו לעבר הגלגלים, לא מותירים ספק כי השוטרים חפצו בפגיעה בגופם של נוסעי הרכב ולא דווקא לעצור את הרכב, כמתחייב על-פי דין.

59. אין ספק אפוא כי במעשיהם המתוארים לעיל של השוטרים הם עברו עבירות פליליות, בין היתר, הריגה וחבלה חמורה ולחילופין הריגה ברשלנות, דבר המחייב את העמדתם לדין.

אי התאמה בהודעות החשודים בדבר הפעלת כריזה ונוהל מעצר חשוד

60. בניגוד להודעותיהם של עדי הראייה, כי אנשי המשטרה לא השמיעו כל קריאה או כריזה או יריות באוויר כאיתות לרכב הסובארו לעצור, העידו אנשי המשטרה כי היתה קריאה ואף יריות באוויר לעבר הרכב לעצור.

61. עיון בהודעותיהם של השוטרים בכל הנוגע לכריזה מעלה סימני שאלה רבים. דבריהם של אנשי המשטרה בנוגע לכריזה אינם תואמים זה את זה ואף במקרים מסוימים ישנו ספק לגבי אמינות הדברים שנאמרו. בהתחשב בקטע הכביש הקצר שבו הבחינו השוטרים ברכב הסובארו, והזמן הקצר שעבר מהשעה שהבחינו השוטרים ברכב ועד לפתיחה באש, סביר להניח, כי אפילו אם היתה כריזה לעצור, הדעת נוטה לחשוב כי מדובר בקריאה חפוזה שלא ארכה מעבר לכמה שניות. בהודעותיהם של השוטרים ארז יפת ושלמה אבוקסיס הם ציינו מפורשות כי "המהלך היה מהיר. האירוע לקח מספר שניות בלבד".

ראו: ע/16 ו- ע/21.

62. אין חולק, כי האירוע עסקינן היה קצר וארך מספר שניות. הדבר עולה הן מתיאורו על-ידי עדי הראייה והן מהודעותיהם של חלק מהשוטרים. יחד עם זאת קשה להתעלם מהפערים הגדולים בהודעותיהם של השוטרים בנוגע לאופן ולעיתוי הכריזה. המ"פ ארז יפת, מסר בהודעתו כי רכב הסובארו התבקש לעצור באמצעות מערכת כריזה. לדבריו: או השוטר אבוקסיס או השוטר עמוס דמרי הפעילו את המערכת. מלבד זאת המ"פ לא הזכיר אף הפעלה נוספת של הכריזה. השוטר עמוס דמרי מציין בהודעתו, כי נעשתה קריאה פעמיים בכריזה, לדבריו "קראנו לו בכריזה לעצור לפתע הוא ביצע פרסה". אחרי שעמד רכב הסובארו מולם, נטען ע"י דמרי כי הם שוב קראו לו בכריזה לעצור והפעם עם הכוונת נשק. השוטר דמרי לא מציין, מי קרה יחד איתו בכריזה. לעומת זאת השוטרים נתן פיזננסקי ושלומי אבוקסיס טוענים, כי אבוקסיס הוא זה שקרה בכריזה לעצור מס' פעמים. בפיו של השוטר איחסאן עבאס, היתה טענה שונה. לדבריו "אבוקסיס תפס את הכריזה והתחיל לצעוק לנהג הסובארו לעצור. לאחר מכן הוא אומר "צעקנו לנהג: תעצור

והוא לא עצר והמשיך לנסוע ואנחנו אחריו. "צעקנו הרבה בכריזה שיעצור אבל הוא המשיך לנסוע ואנחנו נסענו אחריו". "ואז פתאום הגיע לפרצה בכביש עשה פרסה והתחיל לנסוע בחזרה בכביש לכיוון טייבה".

ראו: ע/20, ע/18 ו-ע/17

63. מהודעותיהם של השוטרים הנ"ל לא ניתן כלל להבין מי צעק ואימתי. חלק מפנה לשוטר מסויים כי הוא זה שצעק; חלק מדבר בגוף ראשון רבים "צעקנו". חלק אומר כי "צעקנו לפני הפרסה ואחריה" וחלק טוען כי היתה כריזה אחת לפני הפרסה! ובאם אכן, היו כל כך הרבה צעקות שנעשו על-ידי יותר משוטר אחד, כטענת חלק מהשוטרים, ויותר מפעם אחת, כיצד ניתן להסביר את העובדה כי הן העורר והן כל עדי הראיה לא שמעו אלא את יריות השוטרים!

64. בשים לב לעובדה כי הודעותיהם של השוטרים המעורבים נגבו ביום האירוע ואף שעות ספורות לאחר מכן, קשה מאד להצדיק את אי הדיוקים וההבדלים בין ההודעות.

65. פליאה נוספת מתעוררת מהודעתו של השוטר נתן פיזונסקי הטוען, כי לא רק שהיתה כריזה אלא אף סירנה משטרטית מופעלת בזמן שהן עדי הראיה והן שאר השוטרים לא הזכירו ולו בחצי מילה את עובדת הפעלתה של הסירנה המשטרטית. תמוה מאד הכיצד איש מבין העדים לא שמע את אותה סירנה כאשר ניתן לשמוע את אזעקתה ממרחקים.

ראו: ע/18.

66. החמור מכל, כי חוקר מח"ש לא ניסה לעמת את השוטרים עם דבריהם של עמיתיהם כשיטה לגיטימית ומקובלת על מנת להעמיד את הדברים על דיוקם ולבדוק את מהימנות דבריו של הנחקר במיוחד במקרים שבהם מועלית גרסה השונה לחלוטין מגרסותיהם של כל שאר העדים.

אי התאמה בהודעות בשוטרים בעניין יריות באוויר

67. עדי הראיה העידו, כי לא שמעו כל יריה באוויר, קודם לירי לעבר מכונית המנוח והעורר. לעומת זאת השוטרים בהודעותיהם העידו, כי היו יריות באוויר, אולם גם הפעם הגרסות שהושמעו בעניין זה לא היו אחידות. כל למשל טוען השוטר ארז יפת, כי השוטר עמוס ירה יריות באוויר לאחר שהסובארו עשתה פרסה. השוטר עמוס טוען, כי את היריה באוויר הוא עשה במהלך הפריקה ויציאתו ברכב וכי השוטרים אבוקסיס ופיזונסקי ירו אף הם באוויר. לעומת זאת טוען השוטר אבוקסיס כי השוטר עמוס ביצע ירי באוויר כשהוא יושב ברכב שלו מחלון הרכב (ולא מחוץ לרכב כדברי עמוס עצמו) וכי הוא – אבוקסיס – לא ירה כלל באוויר, בניגוד למה שנטען ע"י השוטר עמוס, כי אבוקסיס ירה באוויר!

ראו: ע/16, ע/20 ו-ע/21.

68. גם כאן, לא ניתן להסביר את הפערים והסתירות בגרסותיהם של השוטרים במיוחד כאשר הן נגבו סמוך לאחר האירוע.

סתירות מהותיות בקביעת המרחק בין היורים לבין רכב המנוח והעורר

69. בהודעתו בפני מח"ש ציין העורר, כי מיד לאחר שהחלו השוטרים יורים הוא שמע את המנוח אומר "איי" והבחין בפגיעה בראשו. שניות לאחר מכן הוא הרגיש בפגיעת הקליע בכתפו הימנית. לפי גרסת עדי הראיה והעורר השוטרים החלו לירות מייד עם סיום עשיית הפרסה על-ידי העורר כאשר רכב הסובארו היה מול הגיפ. משנשאלו השוטרים אודות המרחק בין רכב הסובארו לגיפ המשטרתי השיבו תשובות שונות שאינן זהות לחלוטין. השוטר **עמוס דמרי** ציין, כי "הרכב עמד מולנו לדעתי כמטר מהרכב שלנו" לעומתו ציין השוטר **שלמה אבוקסיס**, כי היה בקשר עיין עם הסובארו להערכתו במרחק של 5-6 מטרים. וכשסיים ירי המרחק היה עד 12 מטר בערך. השוטר **נתן פיזננסקי** לעומתם טוען, כי הוא היה במרחק 20-25 מטר מרכב הסובארו כאשר ירה.

ראו: ע/20, ע/21 ו- ע/18

70. גם כאן, קשה להבין את הפערים בין עדויותיהם של השוטרים בעניין המרחק בינם לבין רכב הסובארו במיוחד כאשר עסקינן באנשים המנוסים בשימוש בנשק ומן הסתם גם, הערכת מרחקים. קשה מאד להבין את הפער בין שוטר שטוען כי המרחק היה מטר אחד לבין זה שטוען כי המרחק היה בין 20-25 מטר.

71. הפערים בין דבריהם של השוטרים אינם דבר של מה בכך, ויש בהם כדי להשליך על מידת האמון שיש לתת בדבריהם. למצער, חרף כל אי הדיוקים הלא מובנים של השוטרים, הממצאים בשטח אשר מפריכים את טענותיהם והעדר הסכנה על חייהם, מסקנות ועדת אור שדנו בדיוק בסוגיית שימוש בכח ממית, העדיפה מח"ש לפטור את השוטרים מכל אחריות פלילית למעשיהם החמורים.

72. העוררים יטענו, כי אי העמדת השוטרים לדין על אף קיומן של ראיות לכאורה לביצוען של עבירות פליליות הנה בלתי סבירה בעליל ופוגעת פגיעה קשה בהשלטתן של נורמות התנהגות ראויות בקרב השוטרים. החלטת מח"ש נגועה בחוסר סבירות קיצוני שיש בה עיוות מהותי הגורם נזק לאינטרסים ולערכים שהמשפט הפלילי בא להגן עליהם.

73. הפטור שניתן לשוטרים מאחריות פלילית משמעו מתן פטור אוטומטי לשוטרים מפריעת חובם לחברה ולשלטון החוק על עצם המעשה הפלילי המיוחס להם. חוב זה טרם נפרע. קיים עניין ציבורי עמוק בהעמדת כל השוטרים האחראים לדין במיוחד כאשר הם נושאים אחריות פלילית למעשיהם. אי העמדתם של השוטרים לדין מהווה מתכון מובטח להזמנת שוטרים אחרים ליטול את הסיכון בעתיד להשתמש בנזק בכח קטלני כנד אנשים חפים מכל פשע.

74. ועוד. מבלי לגרוע מאף טענה מטענות העוררים לעיל נוסף, כי העמדתם של השוטרים במקרה עסקיין מתחייבת דווקא בשל העובדה כי בפני מח"ש הובאו ראיות כהנה וכהנה כשביניהן אין אף ראיה חותכת וחד משמעית המצדיקה את הירי ו/או היוותה אינדיקציה לסכנת החיים שריחפה מעל ראשי השוטרים. מדובר בעניין של מוות לא טבעי, בימים "אזרחיים" טבעיים ולא בעת מלחמה. אדם שקיפח חייו לשווא, ללא עוול בכפו.

75. העמדת השוטרים לדין במקרים של מוות שבהן הראיות הן כהנה וכהנה, הנה הערובה היחידה לכך, כי יתנהל הליך הוגן וראוי שבו טענותיהם של כל הצדדים, נאשמים כקורבני עבירה וכעדים כאחד, יבחנו עד תום ובצורה הוגנת עד אשר קביעת האחריות הפלילית. השארת שיקול הדעת בידי רשות חוקרת המסתפקת בהעלאת כמה שאלות לעדים ועל בסיסן להחליט בדבר ההעמדה לדין, הנה כרוניקה של פטור מאחריות פלילית הידועה מראש, ועל כך יעידו משפחותיהם של עשרות האזרחים שנהרגו על-ידי שוטרים.

76. העמדתם של השוטרים לדין, מתחייבת נוכח העובדה, כי מדובר בירי חי כלפי אזרח לאורו של יום שגרתי "אזרחי" ולא בעתות מלחמה. תוצאת האירוע הטרגי הנה כי המנוח קיפח את חייו כיוון שהשוטרים, סברו בשוגג כי הוא אדם "אחר" העלול להיות מסוכן. סברה מוטעית זו עלתה לאדם בחייו בעוד שהשוטרים לא נדרשו אפילו לתת את הדין על מעשיהם החמור. האינטרס הציבורי ועקרון קדושת החיים מחייבים העמדה לדין והבאת האחרים בפני משפט.

על יסוד כל האמור לעיל, אבקש לבחון את הראיות בשנית לאור הדברים שהועלו בערר ולהורות על העמדת השוטרים החשודים לדין.

בכבוד רב,

עביר בכר, עו"ד

ב"כ העוררים